

Uwagi NRA ws wykonania wyroków ETPCz w sprawie praworządności w Polsce

- **Naczelna Rada Adwokacka przesłała do Komitetu Ministrów Rady Europy uwagi w sprawie wykonania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie praworządności Rzeczypospolitej Polskiej.**
- **Wcześniej, w listopadzie 2022 r., NRA przesłała uwagi dotyczące wykonania przez Polskę wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie Xero Flor.**
- **NRA i Komisja Praw Człowieka przy NRA wskazują, że sytuacja opisana poprzednich uwagach nie uległa zmianie.**

W przesłanym stanowisku czytamy, że w ostatnich latach Trybunał wydał kilka wyroków dotyczących standardu prawa do rzetelnego procesu sądowego, w tym prawa do sądu "ustanowionego ustawą" na podstawie art. 6 Konwencji. Wyroki te zostały wydane w kontekście powoływania sędziów Sądu Najwyższego na podstawie rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa (zwanej dalej KRS) w składzie ustanowionym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o KRS oraz niektórych innych ustaw (zwana dalej ustawą nowelizującą z 2017 r.; por. wyrok w sprawie Broda i Bojara przeciwko Polsce, skargi nr 26691/18 i 27367/18, Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga nr 43447/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skargi nr 49868/19 i 57511/19, Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 1469/20). Sam fakt skrócenia kadencji sędziów-członków KRS wybranych przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z 2017 r. został uznany przez Wielką Izbę Trybunału za naruszający gwarancje przewidziane w art. 6 Konwencji w sprawie Grzęda p. Polsce, skarga nr 43572/18. Ponadto w sprawach Juszcyszyn przeciwko Polsce (skarga nr 35599/20) i Żurek przeciwko Polsce (skarga nr 39650/18) Trybunał stwierdził naruszenia Konwencji z uwagi na sankcje nałożone na sędziów, którzy wyrazili krytykę wobec ostatnich reform sądownictwa. W sprawie Xero Flor w Polsce sp. z o.o. przeciwko Polsce (skarga nr 4907/18) Trybunał stwierdził naruszenie gwarancji z art. 6 Konwencji w kontekście powoływania sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

W listopadzie 2022 r. NRA przedstawiła Komitetowi Ministrów swoje uwagi dotyczące wykonania wyroku ETPC w sprawie Xero Flor sp. z o.o. w Polsce przeciwko Polsce. W zakresie wdrożenia środków ogólnych NRA rekomendowała, aby:

a. osoby, które zostały powołane do Trybunału Konstytucyjnego z naruszeniem prawa, nie brały udziału w rozpoznawaniu żadnej sprawy, gdyż wyroki wydane z ich udziałem mogą być kwestionowane i w konsekwencji wpływać na prawa i obowiązki w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji.

b. organy władzy publicznej powstrzymały się od publicznego kwestionowania wyroku Trybunału w sprawie Xero Flor sp. z o.o. w Polsce przeciwko Polsce, a także kolejnych wyroków ETPC w sprawach tzw. praworządności (tj. Broda i Bojara przeciwko Polsce, Reczkowicz przeciwko Polsce, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce). Kwestionowanie to nie powinno mieć miejsca ani w formie publicznych wypowiedzi, ani poprzez korzystanie z dostępnych środków prawnych (wnioski do TK i orzeczenia tego organu).

c. w celu zminimalizowania negatywnych skutków obecnej sytuacji dotyczącej Trybunału Konstytucyjnego podjąć działania zachęcające sądy powszechne, administracyjne i wojskowe, a także sędziów w nich orzekających, do stosowania tzw. rozproszonej kontroli konstytucyjnej, która pozwoli zapewnić ochronę praw i wolności jednostek w sytuacjach, gdy przepisy będące podstawą orzekania są sprzeczne z Konstytucją Rzeczypospolitą Polską i/lub ratyfikowaną umową międzynarodową wiążącą Polskę.

[\(link do uwag NRA dot. wykonania wyroku ETPC w sprawie Xero Flor w Polsce\)](#)

W stanowisku przesłanym 18 maja 2023 r. Naczelna Rada Adwokacka i Komisja Praw Człowieka przy NRA wskazują, że sytuacja opisana w ich poprzednich uwagach nie uległa zmianie.

Uwagi przygotowała adwokat Natalia Klima-Piotrowska - Przewodnicząca Komisji Praw Człowieka Naczelnej Rady Adwokackiej

[\(czytaj stanowisko w j. angielskim\)](#)

